

Live Online Leren (LOL)

Training

Cultuursensitief werken en vroegsignalering ggz-
en lvb-problematiek migrantenjeugd

Jeanine Strobbe, docent/onderzoeker FHP

Kristel Logghe, projectleider Cultuursensitief werken Learning Connected

Wat gaan we **doen**?

- Wat is LOL? Voorbeelden uit LOL-training Cultuursensitief werken en vroegsignalering ggz- en lvb-problematiek migrantenjeugd: we beginnen met een filmpje!
- <https://www.youtube.com/watch?v=ph6kgmpeRos&feature=youtu.be>
- + Ervaar het zelf!

AANLEIDING TRAINING?

1.3 Relatief minder allochtone jongeren in jeugdhulp

In het eerste kwartaal van 2015 ontvingen 30 590 niet-westerse allochtone jongeren jeugdhulp. Dit komt overeen met 4,1 procent van alle niet-westerse allochtone jongeren in Nederland. Bij westerse allochtone jongeren is dit 4,2 procent. Deze percentages zijn lager dan bij de autochtone jongeren. Vijf procent van de autochtone jongeren ontving jeugdhulp.

1.3.1 Jeugdhulp naar demografische kenmerken 2015*1)

	Totaal jongeren in Nederland (op 1 januari 2015)	Jongeren
Totaal	4 460 825	
Geslacht		

Dakloos: vaker jong en niet-westers

Nederland telde op 1 januari 2016 naar schatting 31 duizend daklozen van 18 tot 30 jaar. Dat zijn er ongeveer evenveel als een jaar eerder, maar de samenstelling van deze groep is behoorlijk veranderd. Er zijn aanmerkelijk meer jongere daklozen (18 tot 30 jaar), terwijl ook het percentage daklozen met een niet-westerse migratieachtergrond is toegenomen. Dat meldt CBS op basis van de jaarlijkse schatting van het aantal daklozen.

In 2015 is het geschatte aantal daklozen in Nederland fors toegenomen, van 2099 in 2014 naar 31 duizend in 2015. In 2016 nam dit aantal niet verder toe.

Allochtone patiënten vaker depressief en angstig

Allochtone patiënten blijken vaker last te hebben van angst en depressieve gevoelens dan autochtone patiënten. Vooral eerste generatie Marokkaanse en Turkse patiënten blijken gevoelig voor angst en somberheid.

Dit blijkt uit onderzoek van Gerlinde Haverkamp van het **Sint Lucas Andreas Ziekenhuis** in Amsterdam. Van de autochtone patiënten bleek 54% last te hebben van angst en depressie, bij allochtone patiënten was dit 64%.

'Controleer allochtone kinderen eerder op psychische problemen'

Gepubliceerd: 02 oktober 2015 10:12
Laatste update: 02 oktober 2015 10:16

Nederlandse scholen zouden leerlingen met een Marokkaanse of Turkse achtergrond standaard moeten controleren op psychische stoornissen, stelt een promovenda van de Vrije Universiteit.

Psychiater in opleiding Marcia Adriaanse promoveert vrijdag aan het VU Medisch Centrum op een onderzoek onder 1500 Marokkaans- en Turks-Nederlandse kinderen.

Allochtone kinderen hebben vaker gedragsproblemen en psychotische ervaringen dan autochtone kinderen. Dit kan voortvloeien uit de vaak minder goed mee in de Nederlandse samenleving. Daarom moeten standaard moeten controleren op psychische problemen.

Cultuursensitieve zorg is kostenbesparend

Zorg afgestemd op de culturele achtergrond van de patiënt levert niet alleen een kwalitatief betere zorg op, het is ook kostenbesparend. ZonMw stelt daarom geld beschikbaar ter ondersteuning van projecten om de migrantenzorg binnen ziekenhuizen te verbeteren.

20 tot 80 procent van de patiënten in Nederlandse ziekenhuizen heeft een migrantenachtergrond. Deze groep patiënten scoort gemiddeld lager wat betreft patiëntenuitkomsten, doelmatigheid en

Aanleiding LOL-training

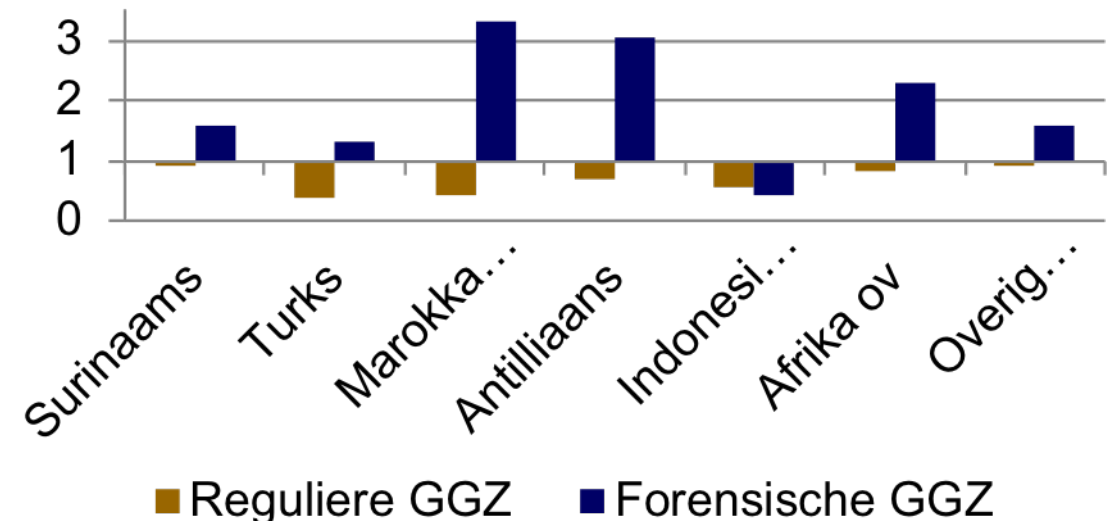
Migrantenjeugdigen hebben tenminste evenveel ggz- en lvb-problematiek als jeugd zonder migratie achtergrond

Echter:

- Zij krijgen minder vaak en/of later hulp in het kader van de Jeugd-GGZ
- Zij zijn ondervertegenwoordigd in de vrijwillige, lichte zorg en oververtegenwoordigd in de niet-vrijwillige, zware zorg

(diverse onderzoeken, advies Gezondheidsraad)

	Migrantenjeugd
Jeugdzorg Nederland	23 %
Justitiële jeugdinrichtingen	52 %
Onder Toezicht Stelling	51 %
Residentiële jeugdzorg	33 %
Pleegzorg	28 %
Dagbehandeling	25 %
Ambulante jeugdzorg	21 %
Jeugd GGZ	9 %

Overzicht training: 5 x 90 minuten

1. Kennismaken & Introductie: wat is cultuur/ bewustwording
2. Cultuursensitief communiceren
3. GZZ en cultuursensitief werken
4. LVB en cultuursensitief werken
5. Mijn cultuursensitieve houding en handelen: wat is toegevoegd, welke nieuwe leervragen opgedaan? Hoe gaan wij ermee verder?
6. Intervisie sessie: waar loop ik in praktijk nog tegenaan? Hoe hier mee om te gaan?

N.B. 5 sessies en evaluatie verplicht voor accreditatie

Resultaat: EIF- + ZonMw-project: 'LOL in cultuursensitief werken'

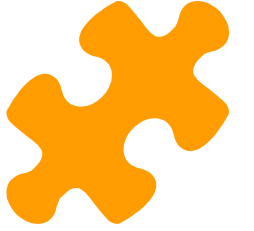
- ✓ Basistraining: 5 LOL-sessies van 1,5 uur, tussentijds huiswerk, eerst testsessie
- ✓ 2 verdiepende sessies (multiproblem gezinnen en straatcultuur) + ervaringsdeskundigheid ingebracht
- ✓ Ca 300 professionals uit jeugdhulp, wijkteams, onderwijs etc getraind in ca 50 gemeenten
- ✓ 9 trainers/docenten/behandelaren opgeleid tot LOL trainer
- ✓ Accreditatie geregeld
- ✓ Vervolg ZonMw-project Stand up: Themasesies en intervisie + LOL-trainingen jeugd/ouders
- ✓ + K2 Prijs gewonnen!

LOL =
Live Online Leren

Waarom LOL?

- Combinatie beste face-2-face en online opleiden
- Interactie is KEY: ruimte voor het bespreken van eigen casuïstiek en praktijkvoorbeelden
- Accent didactiek en niet techniek
- Combinatie synchroon en asynchroon
- Opgeleide LOL-trainers

Combinatie zelfstudie/e-learning maar vooral live contact!

Gebruikte werkvormen tijdens LOL-sessies:

- Quizjes
- Theorie
- Videofragmenten
- Casus bespreking
- Rollenspel
- Geluidsfragmenten FGD met ouders
- Straatcultuur game en dictee
- Toepassing praktische instrumenten (zoals Cultureel Venster Jeugdhulpverlening, EARL-PC)

I HEAR AND I
FORGET.
I SEE AND I
REMEMBER.
I DO AND I
UNDERSTAND

CONFUCIUS

**Kijk mee in de LOL-
omgeving**

The House Rules

Oftewel : hoe houden we het leuk in de online klas?

1. Iets te zeggen? Steek je hand op!
2. Niks te zeggen? MIC uit
3. Ideeën uitwisselen? Chat met elkaar
4. Even weg? Laat het even weten!

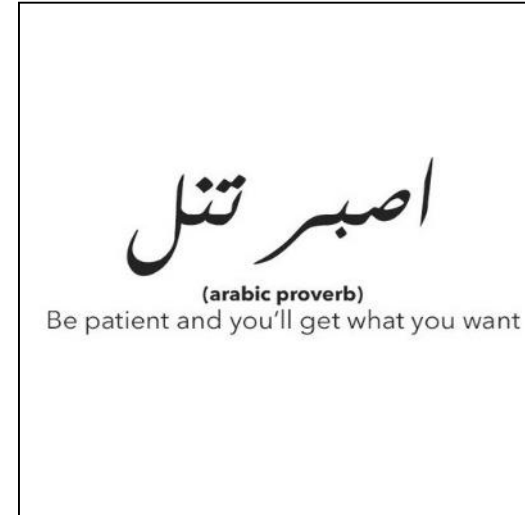

Voorbeelden uit trainingen cultuursensitief werken en vroegsignalering ggz- en lvb-problematiek bij migrantenjeugd

Voorbeeld Kennismaking

Welk spreekwoord /
uitdrukking heb je van huis uit
meegekregen?

En hoe beïnvloedt dat je
huidige houding t.o.v. de
wereld?

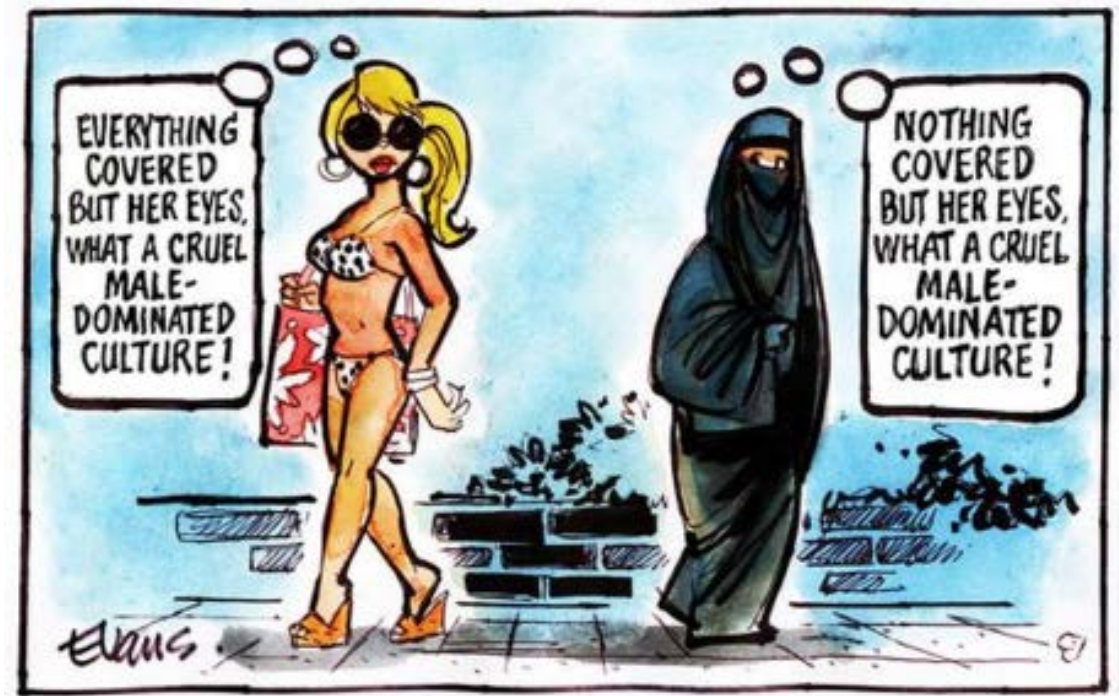
EVEN OPWARMEN
MET EEN QUIZZZ VAN
TANTE ES!

QUIZVRAAG 1

Iemand die makkelijk schakelt tussen diverse werelden en zijn/haar gedrag en beoordeling kan afstemmen op de context is:

- A. Ethnocentrisch
- B. Cultuursensitief
- C. Ethnorelatief
- D. Cultureel intelligent

QUIZVRAAG 1

Iemand die makkelijk schakelt tussen diverse werelden en zijn of haar gedrag en beoordeling kan afstemmen op de context is:

- A. Ethnocentrisch
- B. **Cultuursensitief**
- C. Ethnorelatief
- D. Cultureel intelligent

QUIZVRAAG 2

Welke aandoening(en) komen meer voor bij cliënten met een migratieachtergrond?

- A. Schizofrenie
- B. Diabetes mellitus
- C. Darmaandoeningen
- D. Depressie

QUIZVRAAG 2

Welke aandoening(en) komen meer voor bij cliënten met een migratieachtergrond?

- A. Schizofrenie**
- B. Diabetes mellitus**
- c. Darmaandoeningen**
- D. Depressie**

SPECIFIEKE ZIEKTEN/AANDOENINGEN

LICHAMELIJK

- Meer hoofdpijn
- Meer darmaandoeningen
- Infectieziekten (malaria, hepatitis)
- Helicobacter Pylori (maagzweer)
- Genetisch bepaalde ziekten
- Familiaire mediterrane koorts
- Meer diabetes mellitus
- 2x zo veel pijnstillers gebruikt
- Vit.D gebrek (gepigmenteerde huid)
- Kortere levensverwachting i.v.m. laag SES/ ongezonde levensstijl

PSYCHISCH

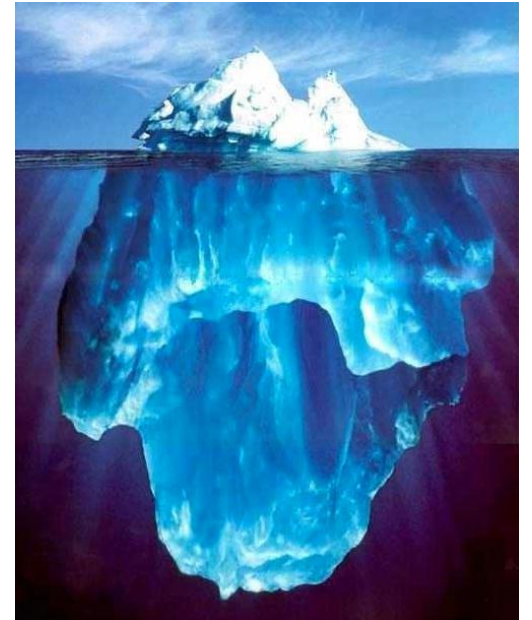
- Trauma
- Vaker gelijktijdig somatisch en psychisch
- Schizofrenie
- Kortere levensverwachting

Bron:

WWW.HUISARTS-MIGRANT.NL

Welk plaatje associeer jij met cultuur?

CULTUUR

Het geheel van voortdurend veranderende diepe overtuigingen/waarden/normen en gedragingen die behoorlijk bepalend zijn voor het dagelijks denken en doen en voelen van mensen in relatie tot anderen: overtuigingen die vaak voor een groot deel onbewust/half bewust zijn

‘de ongeschreven regels van het sociale spel’ (Geert Hofstede)

VALKUILEN COMMUNICATIE

1. (Impliciete) overtuigingen beïnvloeden onze **verwachtingen** en waarneming (**selectieve waarneming**).
2. We communiceren deze verwachtingen met **cues**
3. Anderen passen hun gedrag aan op deze cues.
4. Het gedrag van de ander bevestigt onze overtuigingen.

CASUS

Een jong gezin wordt via school aangemeld bij het wijkteam.

Het gezin bestaat uit 4 jonge kinderen waarbij de oudste jongens van 7 en 9 jaar gedragsproblemen geven. Ze luisteren slecht naar de juf, reageren agressief op andere kinderen en storen in de klas. In de buurt zijn er ook klachten. De vader wil niet samen met zijn vrouw in een ruimte in gesprek hierover.

Welk plaatje / beelden krijg je bij deze casus?

Welke verwachtingen heb jij over het traject?

Casus 1

Was je anders gaan kijken naar de casus wanneer je het bovenste of onderste plaatje had gezien?

Een jong gezin wordt via school aangemeld bij het wijkteam. Het gezin bestaat uit 4 jonge kinderen waarbij de oudste jongens van 7 en 9 jaar gedragsproblemen geven. Ze luisteren slecht naar de juf, reageren agressief op andere kinderen en storen in de klas. In de buurt zijn er ook klachten. De vader wil niet samen met zijn vrouw in een ruimte in gesprek hierover.

Wat neem je waar, welke associaties heb je hierbij en welke vooronderstellingen en gedrag roept dat op?

OPDRACHT

Los de volgende som op **zonder**
gebruik van hulpmiddelen

$$156 \times 268 : 2 =$$

Welke problemen komen er vaak voor bij gezinnen met kinderen met LVB-problematiek?

Welke problemen komen er vaak voor bij gezinnen met kinderen met LVB-problematiek?

1. Gebroken gezinssituaties.
2. Ouders die dezelfde problemen (en/of LVB problematiek) hebben.
3. Lage sociaal economische status.
4. Beperkte sociale netwerken.
5. Emotionele verwaarlozing.
6. Mishandeling en misbruik.

HUISWERK SESSIE 2

1. Cultureel Venster lezen.
2. Praktijkopdracht; Eerstvolgende intake/gesprek een aantal vragen gebruiken uit het CVJ.
3. Lever drie dagen voor de volgende sessie een casus in waar je problemen hebt ervaren door culturele verschillen.

**STILSTAAN
BIJ JE
HANDELEN
IS
VOORUITGANG**

Loesje

Wat vinden de deelnemers?

04-09-2017 12:27:47

Wilma Aarts

Vijf sterren! Want verrassend en praktisch, maakt veel gebruik van ervaren leren. Ik kan hier voorlopig mee vooruit om mijn interculturele vaardigheden te versterken. Ik heb deze cursus aan collega's aanbevolen. ^

[COMMENTAAR \(0\)](#)

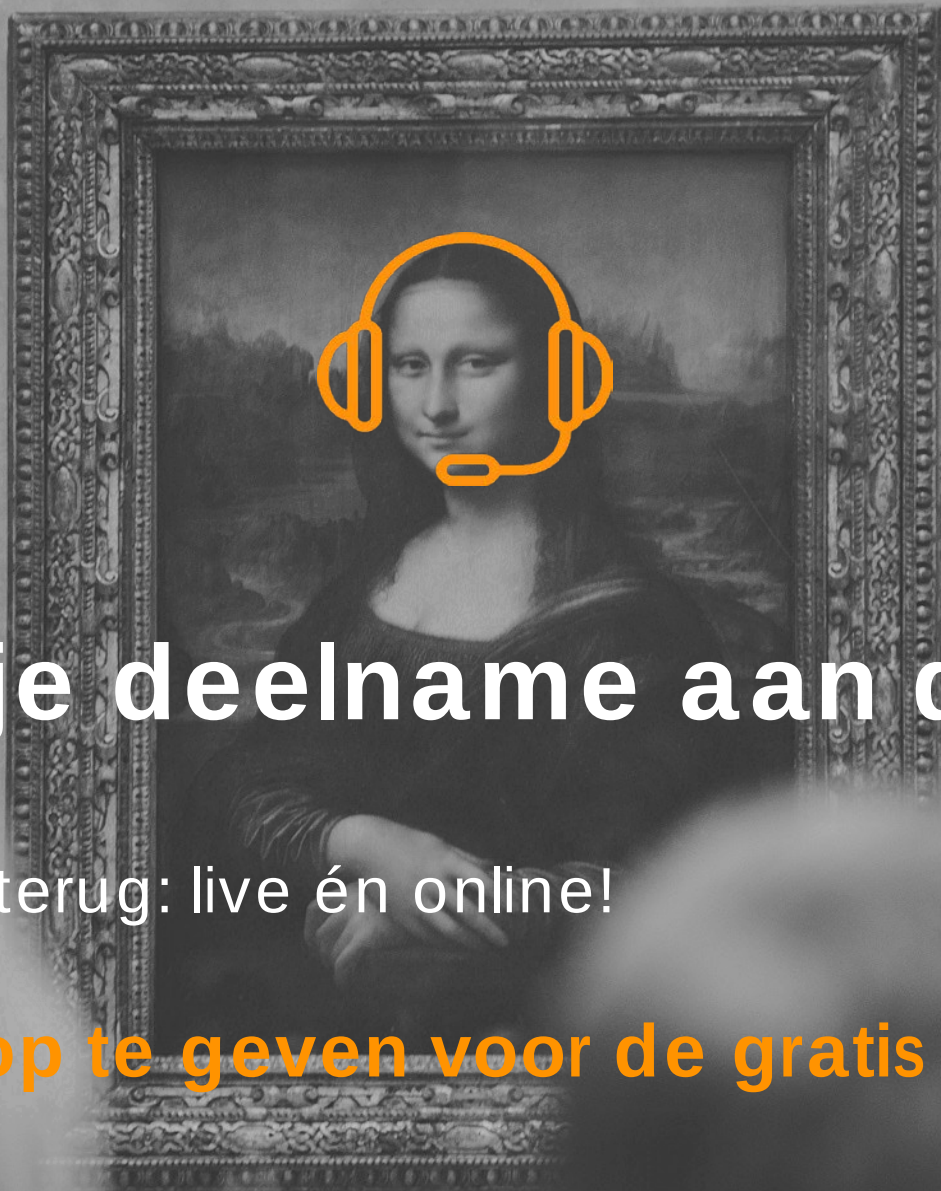
[Rachela Slegh-Imperator MSc](#) Gefeliciteerd Kristel. Deze cursus heb ik gevolgd en ben ook blij dat ik een betere basis heb om mijn werkzaamheden adequaat uit te voeren. Deze cursus beveel ik dan ook nogmaals aan.

Hoe hebben jullie deze sessie ervaren?

Zijn er nog vragen?

Bedankt voor je deelname aan deze workshop!

Hopelijk zien we je snel terug: live én online!

Laatste kans om je op te geven voor de gratis LOL-training K2 Prijs!

Mail kristel@learningconnected.nl of bel 06 23753471